

FITXA IDENTIFICATIVA**DADES DE L'ASSIGNATURA**

Codi: 33715
Nom: Entorns virtuals d'educació
Cicle: Grau
Crèdits ECTS: 4,5
Curs acadèmic: 2025-26

TITULACIONS

Titulació	Centre	Curs	Període
1307 - Grau Pedagogia	Facultat de Filosofia i Ciències de l'Educació	4	Primer quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
1307 - Grau Pedagogia	Entornos virtuales de educación	OPTATIVA

COORDINACIÓ

MARQUEZ BALDO LIDIA

DIAZ GARCIA MARIA ISABEL

RESUM

L'assignatura Entorns Virtuals d'Educació té com a finalitat oferir a l'estudiantat una visió teòrica i pràctica sobre el disseny, la gestió i l'avaluació d'espais formatius en línia. Està situada en el quart curs del Grau en Pedagogia i té caràcter optatiu. Al llarg de l'assignatura s'aborden conceptes clau relacionats amb l'*e-learning*, el *blended learning*, els entorns virtuals d'aprenentatge (EVA) i les plataformes de gestió com Moodle. L'estudiantat coneixerà els diferents perfils implicats en aquests entorns i les seues funcions, amb una atenció especial al paper de les persones professionals de la pedagogia en contextos virtuals.

A més, es treballarà el disseny instruccional de cursos virtuals, la producció de materials multimèdia, l'elaboració de videotutorials i l'ús de programes lliures per al desenvolupament de continguts interactius. Les sessions, eminentment pràctiques i impartides a l'aula d'informàtica, fomenten la participació activa, l'aprenentatge autònom i col·laboratiu. L'avaluació es basa en un portafoli virtual que recull tasques individuals i grupals, lliurades a través de l'aula virtual.

L'enfocament metodològic promou el desenvolupament de competències digitals, el treball cooperatiu i la capacitat d'adaptació als canvis tecnològics en l'àmbit educatiu. L'assignatura contribueix al desenvolupament professional de l'estudiantat per a intervenir de manera crítica, creativa i eficaç en

processos de formació en línia.

CONEXEMENTS PREVIS

RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

No s'han especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENENTATGE

1307 - Grau Pedagogia

Capacitat d'anàlisi i de síntesi.

Capacitat d'aprenentatge autònom al llarg de la vida.

Capacitat d'organització i de planificació.

Capacitat d'utilització de les TIC en l'àmbit d'estudi i context professional.

Capacitat de gestió de la informació.

Capacitat per desenvolupar, promoure i dinamitzar habilitats de comunicació interpersonal.

Desenvolupament de la innovació i la creativitat en la pràctica professional.

Que els estudiants siguen capaços d'analitzar, dissenyar i avaluar les aplicacions de les tecnologies de la informació i la comunicació associades als processos educatius i formatius.

Que els estudiants siguen capaços de dissenyar plans, programes, projectes accions i recursos educatius en diferents contextos.

Que els estudiants siguen capaços de dissenyar programes, projectes i propostes innovadores de formació i desenrotllament de recursos formatius en contextos laborals, familiars i institucionals en les modalitats presencials i virtuals.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Teleformació. De l'e-learning al b-learning

Introducció a la formació a través dels entorns virtuals. Conceptes relatius a la formació mitjançant entorns virtuals: Aprenentatge electrònic (*e-learning*), Aprenentatge mixt o combinat (*blended learning*), Entorns virtuals d'ensenyament i aprenentatge (EVEA), Entorns virtuals d'aprenentatge (EVA), Entorns virtuals de formació (EVF), Ambients Virtuals d'Aprenentatge (AVA), Sistema de Gestió de Cursos (CMS), Sistema de Gestió de l'Aprenentatge (LMS). Entorns Personals d'Aprenentatge (PLE).

2. Plataformes de formació virtual. Característiques i elements

Concepte de plataforma de formació virtual. Tipologia de les plataformes de formació virtual. Característiques de les plataformes de formació virtual. Elements de les plataformes de formació virtual. Indicadors de qualitat de les plataformes de formació virtual. Les plataformes de codi obert: Moodle.

3. Agents implicats en els entorns de formació virtual

Agents implicats: administradors, professorat, tutors i estudiantat. Funcions de l'administrador. El professorat i la creació d'ambients d'aprenentatge. El rol del tutor com a element fonamental en la qualitat de la formació virtual. Característiques i funcions de l'estudiantat.

4. Disseny i planificació d'un curs virtual

Disseny instruccional d'ambients virtuals d'aprenentatge. Disseny instruccional i teories d'aprenentatge. Models de disseny instruccional.

5. Materials transmissius.

Els materials transmissius en la formació virtual. La propietat intel·lectual en la xarxa. Tipus de materials segons plantejament pedagògic. Materials textuals: característiques, elements i disseny orientat a l'aprenentatge. Materials multimèdia: característiques, elements i disseny. Disseny d'activitats per a l'aprenentatge. Recursos i mòduls transmissius en moodle.

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
-----------	-------

Aula informàtica	45,00
Total hores	45,00

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	0,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	20,00
Estudi i treball autònom	10,00
Preparació de classes	0,00
Preparació d'activitats d'avaluació	10,00
Resolució de casos pràctics	27,50
Total hores	67,50

METODOLOGIA DOCENT

La metodologia s'estableix a partir d'activitats de diferents tipus:

L'assignatura es desenvoluparà a l'aula d'informàtica, per tant, cal partir d'una part teòrica, on es presentaran els continguts i es promourà la participació de l'alumnat mitjançant la resolució de les qüestions que vagin sorgint.

Les classes tindran un component eminentment pràctic: en elles es realitzaran anàlisis d'entorns virtuals de formació i l'ús de diferents recursos tecnològics per al desenvolupament i implementació de continguts i serveis.

Al llarg de tot el curs s'establirà un horari de tutories individuals i grupals amb l'objectiu de dur a terme una supervisió de l'alumnat, el seguiment de les activitats formatives i la resolució individualitzada de les dificultats que puguin presentar alguns estudiants durant el curs.

AVALUACIÓ

Es realitzarà a través d'un portafoli virtual, en el qual s'inclouran diferents tasques realitzades per l'estudiant (sobre Moodle, videotutorials i materials multimèdia interactius i entregades a través de l'aula virtual, que poden ser tant grupals com individuals.

Es pot complementar amb un altre tipus de proves avaluatives.

Normativa de la Universitat de València sobre actuacions fraudulentas i ús de la intel·ligència artificial

La realització fraudulenta de proves d'avaluació i el plagi en treballs d'avaluació seran considerats conforme al Reglament d'avaluació i qualificació de la Universitat de València (ACGUV 108/2017) i al Protocol d'actuació davant pràctiques fraudulentas (ACGUV 123/2020).

L'ús de tecnologies (inclosa la intel·ligència artificial), que no haja sigut prèvia i expressament autoritzat pel

professorat, per a la confecció de materials d'avaluació, implicarà que aquests no es consideren d'autoria pròpia i seran tractats segons la normativa vigent i el Codi de Convivència i Bones Pràctiques de la Universitat de València (ACGUV 300/2023, DOGV, núm. 9747/18.12.2023).

BIBLIOGRAFIA

Referències bàsiques

- Referència B1: Arango-Vásquez, S. I. y Manrique-Losada, B. (2023). Interacciones comunicativas y colaboración mediada por entornos virtuales de aprendizaje universitarios. *Revista de Educación a Distancia (RED)*, 23(76). <https://doi.org/10.6018/red.544981>
- Referència B2: Bartolomé, A. (2004) Blended learning. Conceptos básicos. *Píxel-Bit. Revista de Medios y Educación* (23), pp. 7-20. <https://recyt.fecyt.es/index.php/pixel/article/view/61237/37251>
- Referència B3: Benitez, M.G. (2010) El modelo de diseño instruccional Assure aplicado a la educación a distancia. *Tlatemoani, Revista Académica de Investigación*, (1). <https://www.eumed.net/rev/tlatemoani/01/mgbl.pdf>
- Referència B4: Borges, F. (Coord.) (2007). L'estudiant d'entorns virtuals. *Digithum UOC*, (9). <https://raco.cat/index.php/Digithum/article/view/73045/83402>
- Referència B5: Cabero, J. (2006). Bases pedagógicas del e-learning. *Revista de Universidad y Sociedad del Conocimiento*, 3(1). <https://rusc.uoc.edu/rusc/ca/index.php/rusc/article/view/v3n1-cabero/v3n1-cabero.html>
- Referència B6: Castillo, J. N. S., Guanga, J. L. G., Vargas, I. G. P. y Arévalo, M. A. T. (2024). Metodología para la Educación continua a través del Entorno Virtual de Aprendizaje Moodle. *Dominio de las Ciencias*, 10(1), 1103-1121. <https://dominiodelasciencias.com/ojs/index.php/es/article/view/3764/8041>
- Referència B7: Chávez, C. T. Q. (2024). Integración de tecnologías de la información y la comunicación en el proceso de enseñanza-aprendizaje de entornos virtuales de aprendizaje. *Didasc@lia: Didáctica y Educación*, 15(1), 418-448. <https://dialnet.unirioja.es/descarga/articulo/9385151.pdf>
- Referència B8: Fidalgo-Blanco, Á., García-Peñalvo, F. J. y Sein-Echaluce Lacleta, M. L. (2023). Seguimiento y monitorización del trabajo en equipo con Moodle (No. COMPON-2023-CINAIC-0132). Universidad de Zaragoza, Servicio de Publicaciones.
- Referència B9: González-Sanmamed, M., Muñoz-Carril, P. C. y Hernández-Sellés, N. (2023). Roles del docente universitario en procesos de aprendizaje colaborativo en entornos virtuales. *Revista iberoamericana de educación a distancia*, 26(1), 39-58. <https://revistas.uned.es/index.php/ried/article/view/34031/26660>
- Referència B10: Guaña Moya, J., Ushiña Gualpa, J.E. y Valenzuela Chicaiza, C.V. (2023). Estrategias y soluciones tecnológicas para mejorar la enseñanza y el aprendizaje en niños y jóvenes. *Revista Científica FIPCAEC (Fomento de la investigación y publicación científico-técnica multidisciplinaria)*, 8(2), 420-431. <https://www.fipcaec.com/index.php/fipcaec/article/view/832/1475>
- Referència B11: Menéndez, O. P. y Aparicio, A. F. (2023). Percepción del profesor afectivo en el entorno emocional de la educación virtual. *Ciencia y Educación*, 4(4), 6-14. <https://www.cienciayeducacion.com/index.php/journal/article/view/178/344>
- Referència B12: Moreno, J.A. (2011). El proceso de enseñanza-aprendizaje mediante el uso de plataformas virtuales en distintas etapas educativas. Ministerio de Educación, Cultura y Deporte.

- Referència B13: Mustafa, A. S. y Ali, N. (2023). The adoption and use of Moodle in online learning: A systematic review. *Information Sciences Letters*, 12(1), 341-351. <https://digitalcommons.aaru.edu.jo/cgi/viewcontent.cgi?article=1511&context=isl>
- Referència B14: Quispe-Urco, N. E. (2023). WebApps para Entornos Virtuales de Aprendizaje (EVA) y su uso en asignaturas de educación básica. *YUYAY: Estrategias, Metodologías & Didácticas Educativas*, 2(1), 108-122. <https://jlacolectivo.com/revistas/index.php/YUYAY/article/view/30/56>
- Referència B15: Rosabal, E. M. D., Vidal, J. M. D., Martínez, Y. S., Vázquez, A. E. G., Rodríguez, G. R. y Silva, N. T. (2023). Plataforma Moodle y la aplicación WhatsApp, recursos didácticos en tiempos de COVID-19. *Revista de Investigación en Tecnología de la Información*, 11(23), 1-14. <https://doi.org/10.36825/RITI.11.23.001>
- Referència B16: Tejada, H. S. R., García, N. M. O. y Ríos, E. D. S. G. (2023). Estrategias didácticas de la educación virtual universitaria: Revisión sistemática. *EduTec. Revista Electrónica de Tecnología Educativa*, (83), 120-134. <https://doi.org/10.21556/edutec.2023.83.2683>
- Referència B17: Tigua, D. D. P. y Bracho, A. J. L. (2023). Entornos virtuales de aprendizaje: una mirada teórica hacia el aprendizaje. *Ciencia Latina Revista Científica Multidisciplinar*, 7(1), 9262-9278. <https://ciencialatina.org/index.php/cienciala/article/view/5048/7661>
- Referència B18: Torres, S. y Ortega, J.A. (2003) Indicadores de calidad en las plataformas de formación virtual: una aproximación sistemática. *Revista Etic@net*, (1). <https://dialnet.unirioja.es/descarga/articulo/6871662.pdf>
- Referència B19: Yucta, H. R. P., Arévalo, M. A. T., Guado, D. A. O. Y Tapia, C. B. M. (2024). Evaluación del aprendizaje en línea: Métodos efectivos para evaluar el progreso y el logro en entornos virtuales. *Dominio de las Ciencias*, 10(1), 668-685. <https://dominiodelasciencias.com/ojs/index.php/es/article/view/3737/8016>

Referències complementàries

- Referència C1: Asinsten, J.C. (s.f.) Producción de contenidos para educación virtual. Guía de Trabajo del docente-contenidista. Biblioteca Digital Virtual Educa. http://www.virtualeduca.org/documentos/manual_del_contenidista.pdf
- Referència C2: Conde Vides, J.V., García Rodríguez, J., Moreno López, J.J., Muñoz Solís, P.L. y Ramos Martínez, H. (s.f.). Manual Moodle 4.1 para docentes. Gabinete de Tele-Educació de la Universidad Politécnica de Madrid (UPM). https://oa.upm.es/74499/1/Manual_Moodle_4_1.pdf
- Referència C3: Palacios, R., A. (2007) La tutoría: una perspectiva desde comunicación y educación. En *Prácticas de e-learning*. ANCED, Asociación Nacional de Centros de e-Learning y Distancia http://www.paginaspersonales.unam.mx/files/154/La_tutoria_Cap6_BPrac_PalaciosR.pdf